BITS OF FREEDOM
VERDEDIGT DIGITALE BURGERRECHTEN

Post Bits of Freedom
Postbus 10746
1001 ES Amsterdam

Bank 55 47 06 512
KvK 34 12 12 86

M +31(0)646282693
E simone.halink@bof.nl
W https://www.bof.nl

Dhr. F.C.G.M. Timmermans
Minister van Buitenlandse Zaken
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC DEN HAAG

Betreft
Verzoek om visie op cybersecurity

Amsterdam
1 maart 2013

Geachte heer Timmermans,

Goed mensenrechtenbeleid kan niet zonder goed cybersecuritybeleid. Want veilig gebruik van het internet is essentieel om mensenrechten te garanderen. Bijvoorbeeld om te ontkomen aan politieke onderdrukking of democratische besluitvorming af te dwingen, zoals de Arabische lente heeft laten zien. In reactie op uw oproep om mee te denken over uw beleid[1], adviseert digitale burgerrechtenbeweging Bits of Freedom daarom om cybersecurity een belangrijke plek in uw beleid te geven. Ik zal dit hierna nader toelichten. Vervolgens zal ik vragen om cybersecurity onderdeel van uw beleid te maken en uw visie hierop met ons te delen.

Cybersecurity is 'hot'. Criminaliteit op het internet is een groeiend probleem, met mogelijk ernstige gevolgen. Het is dan ook terecht dat het bestrijden daarvan wereldwijd hoog op de politieke agenda staat. De wijze waarop hieraan uitvoering wordt gegeven, laat echter veel te wensen over. Zo is er onvoldoende aandacht voor het ontwikkelen van internationaal cybersecuritybeleid, ondanks het feit dat het internet niet door landsgrenzen wordt beperkt. Maar ook op nationaal niveau ontbreekt het aan goed cybersecuritybeleid. In plaats van het ontwikkelen van visie worden extreme voorstellen ad hoc gelanceerd, met grote risico's voor cybersecurity en mensenrechten in binnen- én buitenland.

Een voorbeeld van zo'n maatregel is het zogenaamde "hackvoorstel" van

1 "Timmermans zoekt online meedenkers over mensenrechten" (ook wel: "Mensenrechtenbrief2013"), 30 januari 2013, beschikbaar via: http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2013/01/30/timmermans-zoekt-online-meedenkers-over-mensenrechten.html (laatst bezocht op 24 februari 2013).

Minister Opstelten.[2] Hij wil de politie de bevoegdheid geven om via het internet in te breken op computers (inclusief mobiele telefoons) en daarop software te installeren waarmee de politie de computer over kan nemen om verdachten te bespieden. Verder wil Minister Opstelten het voorstel de politie de bevoegdheid geven om computers op afstand te doorzoeken en daarop aanwezige gegevens te vernietigen.

Tegen dit voorstel bestaat veel weerstand. Zo heeft de internationale gemeenschap Minister Opstelten verzocht om zijn voorstel in te trekken omdat het inbreekt op de mensenrechten en veiligheid van burgers wereldwijd (**bijlage**). Het voorstel geeft de politie namelijk de ruimte te hacken zonder rechtshulpverzoek, indien de locatie van de computer onbekend is. Zo'n praktijk zou leiden tot een schending van soevereiniteit van staten en zou soortgelijke acties van andere landen legitimeren – in het bijzonder in relatie tot Nederland. Dat zou kunnen leiden tot inbraken op computers vanuit andere landen om zeer uiteenlopende redenen, zoals godslastering, haatzaaien en inbreuken op auteursrechten. Burgers, dissidenten in het bijzonder, worden dan het slachtoffer van een wapenwedloop tussen hackende overheden.

Het voorgaande maakt het verband het tussen cybersecurity en uw beleidsterrein in één klap duidelijk: extreme Nederlandse voorstellen leiden tot schending van mensenrechten wereldwijd en hinderen daarmee uw beleid. Het is dus noodzakelijk dat uw mensenrechtenbeleid een visie op cybersecurity omvat, zowel vanuit nationaal als internationaal perspectief. Bits of Freedom is dan ook erg benieuwd naar uw visie op dit onderwerp en wil u hierbij vragen deze toe te lichten. We verzoeken u om uw reactie op het internationale verzet tegen het hackvoorstel daarbij te betrekken. Bits of Freedom neemt namelijk aan dat u hierin zelf een rol wenst te vervullen en deze taak niet geheel aan Minister Opstelten laat.

Ik wil u alvast hartelijk danken voor uw reactie. Zonder nader bericht, ga ik ervan uit dat een termijn van vier weken daarvoor volstaat. Omdat uw reactie internationaal op veel aandacht mag rekenen, zou ik verder een antwoord in het Engels op prijs stellen.

Met vriendelijke groet,

Simone Halink

2 Brief van de Minister van Veiligheid & Justitie aan de Tweede Kamer over "Wetgeving bestrijding cybercrime", 15 oktober 2012 (TK 2012-2013, 282560). Andere voorbeelden zijn het decryptiebevel (Brief van de Minister van Veiligheid & Justitie aan de Tweede Kamer over "Onderzoek naar wettelijk decryptiebevel", 27 november 2012, TK 2012-2013, 319896) en de massale internettap die als onderdeel van de herziening op de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten voor eind 2013 in de planning staat.